

függetlenített könyvtárosok, továbbá a negyed és fél függetlenített könyvtárosok számára szakmai értekezletet tartottunk a megyei könyvtárban a választási agitációval kapcsolatban. A könyvtár kölcsönosztályán és az olvasóteremben »választási sarkok« rendeztünk be, katológust állítottunk össze »Mit olvassunk a választásokról« címmel, mely cédulakatalóguson témakörönként elsősorban ajánlja az olvasóknak a könyveket, a választási ismertető füzeteket, a *Szabad Nép*, valamint a helyi sajtó választással kapcsolatos cikkeit. Május 10-én a miskolci Déryné Színházban könyvismertető megbeszélést rendezünk és ugyancsak májusban a Helyiségi Tiszti Klubban irodalmi estét tar-

tunk »A választások a szépirodalomban« címmel. Ugyancsak terven felül a megyei könyvtárban két olvasó-megbeszélést rendezünk, külön a felnőttek, külön az ifjúság számára. E két májusi olvasó-értekezlet célja is elsősorban a választási agitáció. Pótlólag iktattuk a könyvtár választási munkatervébe egy kirakat-kiállítás rendezését, ami a választási sarkokhoz hasonlóan, egy főtcai üzlet kirakatában mutatja be a választási ajánlott irodalmat és megfelelő tájékoztató hívja fel a dolgozók figyelmét a könyvtár látogatására.

SZŐLÖSSY TIBOR,
a miskolci Megyei Könyvtár
munkatársa.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár néhány újabb bibliográfiai kiadványáról

A Szabó Ervin Könyvtár a könyvtárosoknak és az olvasóknak különböző *annotált ajánló bibliográfiák* egész sorával nyújtott már segítséget a könyvekkel való munkájukhoz. A *tervszerű* olvasásra való nevelés terén igen figyelemreméltó kezdeményezést jelentett e könyvtár kiváló szovjet példaképek nyomán szerkesztett *olvasóterveinek* közrebocsátása is. Az olvasótervek első sorozatáról A Könyvtáros hasábjain már jelent meg részletesebb ismertetés (III. évf. 1. sz., 21—22. l.), a további két sorozat tartalmáról pedig rövid tájékoztatást adtak folyóiratunk ez év február és március havi füzetei.

Az olvasótervek szerkesztői, az első sorozathoz hasonlóan, a két újabb sorozatban is igen szerencsésen emeltek ki az időszeri politikai, gazdasági, történelmi, természettudományi és irodalmi problémák közül néhány olyan témakört, amelynek tervszerű tanulmányozása hathatósan hozzájárulhat az önképzéssel foglalkozó olvasók ideológiai tájékozottságának növeléséhez, általános kulturális színvonaluk emeléséhez.

Az első jegyzék egyik olvasótervének az volt a fogyatéksága, hogy elavult műsoranyagot sorolt fel az olvasmányok között, egy másik pedig túlságosan szerteágazó ismeretanyagot zsúfolt össze egy terven belül. Az ilyen természetű hibáktól az újabb sorozatok már mentesek. Viszont itt sem érvényesül még kellőképpen az olvasótervek egyik legfontosabb követelménye: a fokozatosság elvének következetes kereszttüvétele. Módszertani útmutatójukban a szerkesztők azt hangoztatják, hogy a könyveket vagy cikkeket abban a sorrendben közlik, amelyben célszerű azokat

olvasni. Ennek ellenére — túlságosan ragaszkodva ahhoz a másik általában egyébként helyes módszertani elvükhöz, hogy az átfogó tartalmú művek kerüljenek a bibliográfiai élére — néha a témában már fokozottabb tájékozottságot igénylő művek elsőként való ajánlásával bizonyára nagy nehézségek elé állítják az egy-egy témakörrel még csak foglalkozni kezdő olvasókat (v. ö.: II. sorozat 1., 2. és 9., III. sorozat 4. olvasóterv).

Nem értünk egyet az útmutatónak azzal a megállapításával, hogy szépirodalmi művek, kivéve a történelmi regényeket, bármilyen sorrendben ajánlhatók. Az írásművekben tükröződő történelmi korszakokról, az író emberi és művészi fejlődéséről kétségtelenül teljesebb és világosabb képet nyernek az olvasók akkor, ha az író legfőbb műveivel kezeltetésük időrendjében ismerkednek meg. Ilyen természetű rendszeres olvasáshoz tulajdonképpen csak a Móricz Zsigmondról szóló olvasóterv ad megfelelő vezérfonalat (I. sorozat 2.).

A szerkesztők az ismeretterjesztő és tudományos anyagot következetesen különválasztják a témakörbe illő szépirodalomtól is az utóbbit mindig csak második helyre utalják. Nem veszik tehát tekintetbe azt, hogy a kisebb képzettségű, kezdő olvasó gyakran éppen a szépirodalmon keresztül találja meg legkönnyebben az utat a különböző problémák elméleti fejtegetései felé.

Véleményünk szerint az olvasóterveknek nemcsak azt kellene megmutatniuk, hogy egy-egy témakörrel általában milyen műveket olvassunk, hanem a helyes olvasási sorrend reális meghatározásával támpontot kellene nyújtaniuk a könyvtárosnak

arra is, hogy az ajánlott sorrend betartásával lépésről lépésre haladva biztosan élvezhessék az olvasót az egyszerű olvasmányoktól a már nagyobb felkészültséget kívánó, bonyolultabb művek megértése felé.

A Szabó Ervin Könyvtár olvasótervei minden tekintetben arról tanúskodnak, hogy a könyvtár bibliográfiái elsősorban a városi olvasóközönség, azaz általában gyakorlottabb olvasók igényeit tartották elsősorban szem előtt a sorozatok összeállításakor. Igen örvendetes jelenség, hogy ennek ellenére már kisebb vidéki népkönyvtárakban is jó eredménnyel használják a Szabó Ervin Könyvtár olvasóterveit, mint ahogy erről folyóiratunk áprilisi füzetében Hajduhadháza könyvtárosa is jogos büszkeséggel hírt ad a könyvtáros-társaknak. Mindazonáltal talán nem volna felesleges, ha kisebb képzettségű olvasók és az ifjúság részére a jövőben megfelelő témakörökből, egy-egy témán belül 5—5 olvasmányt felelő külön olvasótervek is készülnének, a fokozatos előhaladás szempontjainak következetes érvényesítésével.

A Szabó Ervin Könyvtár bibliográfiai osztálya által szerkesztett *annotált ajánló jegyzékek* közül három, nemrég megjelent kiadvány arra ad útmutatást, hogy mit olvassunk a testvéri népi demokráciákról: Romániáról, Csehszlovákiáról és a Német Demokratikus Köztársaságról. (Népszerű könyvészeti sorozat 5., 6., 7. sz.) A kiírtó bibliográfiai segédletek az általános tájé-

koztatást nyújtó legfontosabb műveket ismeretük, külön fejezetben a politikai és külön csoportban a szépirodalmi anyagot. Az olvasótervek esetén kifogásolt ilyen természetű kettéosztás itt nem jelent hátrányt a használhatóság szempontjából, hiszen az annotációk módot adnak arra, hogy a szerkesztő adott esetben megemlíthesse, melyek azok a művek, amelyek elsőnek és legfőképpen ajánlhatók a kezdő olvasóknak, illetőleg már egy-egy speciálisabb kérdés iránt érdeklődőknek.

A jegyzékek annotációi mind példamutatóan pártosak, politikailag kiélezettek; az anyagban való tájékozottság és a gondos munka jegyeit viselik magukon. Csak a terjedelmet illetően szolgáltatt némi bizonyos okot a kritikára, minthogy a mű tartalmának feltárása során az annotációk készítője néha túlságosan belemerg a részletekbe is. Ez esetleg arra csábíthatja az olvasót, hogy a kérdéses mű elolvasása helyett megelégedjék az annotációban elmondottak ismeretével. Pedig az annotációknak a könyvek olvasásához kell vezetnie az olvasókat, nem pedig azokat helyettesítenie.

E kis, csak úgy mellékesen említett fogytékosságtól eltekintve, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár ajánló bibliográfiai rendkívül hasznos, komoly segítséget jelentenek

HAJDU HELGA

PELLENGÉR

EZ IS KÁRTEVÉS

A tény a következő: *A Székesfehérvárott levő Fejér Megyei Könyvtárban »A Könyvtáros« márciusi számából a folyóirat megjelenése után egy hónappal még mindig mintegy kilencven példány hevert egy csomagban. Ezeket a példányokat a Megyei Könyvtár a hozzá tartozó népkönyvtárosok részére szizette elő, de nem juttatta el hozzájuk.*

Miért nem? — ez a kérdés. Nem volt módja rá? Ez nevetséges feltevés. Nemcsak postaútján küldhette volna szét őket, de személyesen is odaadhatta volna — a népkönyvtárosok időközben értekezleten is voltak a Megyei Könyvtárban. Miért nem adta hát oda nekik?

Megfelelünk rá. Azért, mert fikaronyit sem törődött ezzei az ügyel, a legkisebb gondja is nagyobb volt ennél.

A KÖNYVTÁROS c. folyóiratot, mikor az állam kiadja, komoly áldozatot hoz, azért, hogy a népet szolgáló könyvtárosok tájékoztatásával, irányításával, nevelésével emelje tudásukat, fokozza öntudatukat, hogy rajtuk keresztül, munkájuk által elősegítse népünk művelődését. Mikor a Megyei Könyvtár a folyóíratra előfizet — ismét az állam, a dolgozó államának pénzén fizet elő a folyóíratra. Tehát az, aki nem juttatja rendeltetési helyére a lapot, kétszeresen is anyagi kárt okoz az államnak.

De nemcsak anyagi kárt. A folyóírat visszatartásával megakadályozza azt, hogy a népkönyvtárosok elolvashassák, megakadályozza azt, hogy a folyóírat segítségével magasabb színvonalon láthassák el munkájukat; jobban, tevékenyebben mozdítsák elő népünk művelődését. Tehát hátráltatja, késlelteti azt, hogy népünk kultúráltta váljék. Ezzel talán még nagyobb kárt okoz.

Reméljük, hogy a Fejér Megyei Könyvtár tanul az esetből, és tanulnak azok is, akik nemtörődömségből, hanyagságból, a dolgok halogatásából hasonló módon jártak el.